

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 28. november 2019

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven

(Begrænsning af brugen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold)

[af justitsministeren (Nick Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, IA og JF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (RV, SF, EL og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (DF, KF og NB) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (SIU) vil ved 2. behandling af lovforslaget redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Liberal Alliance og Sambandsflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *mindretal* (KF og NB):

Til titlen

1) *Titlen* affattes således:

»Forslag
til

Lov om ændring af straffeloven og lov om fuldbyrdelse af straf

(Begrænsning af brugen af betinget dom med vilkår om samfundstjeneste i sager om vold m.v.)«
[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

Ny paragraf

2) Efter § 1 indsættes som ny paragraf:

»§ 01

I lov om fuldbyrdelse af straf, jf. lovbekendtgørelse nr. 1491 af 13. december 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 713 af 8. juni 2018, § 2 i lov nr. 1540 af 18. december 2018, § 1 i lov nr. 1541 af 18. december 2018 og § 9 i lov nr. 174 af 27. februar 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 101 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5*. Forinden endelig aftale om afvikling af samfundstjeneste indgås med arbejdsstedet, skal Kriminalforsorgen orientere arbejdsstedet om personfarlig kriminalitet, som den pågældende er dømt for ved den betingede dom med vilkår om samfundstjeneste.««

[Indførelse af pligt for kriminalforsorgen til at orientere et arbejdssted om personfarlig kriminalitet, som den pågældende er blevet dømt for ved den betingede dom med vilkår om samfundstjeneste]

Til § 3

3) Paragraffen affattes således:

»§ 3

Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne, men § 01 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.«

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring af lovforslagets titel som følge af, at der foreslås indsat en ny § 2 i lovforslaget, hvor der foretages en ændring af lov om fuldbyrdelse af straf.

Til nr. 2

DF mener, at et arbejdssted, der modtager en dømt, som skal i samfundstjeneste, i alle tilfælde skal vide, hvad vedkommende er straffet for. På den måde kan arbejdsstedet være med til at arbejde aktivt for, at den dømte behandles efter straffen. Er det f.eks. en voldsdømt, der afsoner med vilkår om samfundstjeneste, er det hensigtsmæssigt, at arbejdsstedet ved, at det er det, de særlig skal holde øje med under samfundstjenesten. Det kunne udløse et ekstra langt vilkår med opsyn af Kriminalforsorgen, i fald det viser sig, at vedkommende ikke formår at tøjle sit temperament. Som praksis er i dag, kan arbejdsstedet alene få kriminalitetens art oplyst, hvis den dømte giver samtykke hertil. Dette ønsker DF ændret, således at arbejdsstedet i alle tilfælde skal have kriminalitetens art oplyst, uanset om der foreligger samtykke fra den dømte. DF har derfor fremsat ændringsforslag herom.

Med ændringsforslaget fremgår det, at Kriminalforsorgen skal orientere arbejdsstedet om personfarlig kriminalitet, som den pågældende er dømt for ved en betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Orienteringen skal således alene ske, hvis pågældende er dømt for personfarlig kriminalitet, herunder vold.

Orienteringen vedrører alene information om kriminalitetens art i den dom, der danner grundlag for den samfundstjeneste, der skal afvikles hos arbejdsstedet. Kriminalitetens art kan f.eks. være oplysning om, at den pågældende er dømt for vold efter straffelovens § 244, stk. 1.

Oplysningen skal gives til arbejdsstedet, inden endelig aftale om afvikling af samfundstjeneste indgås.

Til nr. 3

Lov om fuldbyrdelse af straf kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det foreslås derfor, at territorialbestemmelsen i lovforslaget ændres som konsekvens af, at der foreslås indsat en ny § 2 i lovforslaget.

4. Politiske bemærkninger

Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet

Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis, Enhedslistens og Alternativets medlemmer af udvalget finder, at samfundstjeneste er et vigtigt redskab til resocialisering i visse sagstyper. Det skyldes, at borgere, såfremt disse har gode personlige forhold, kan betale tilbage til samfundet for den forbrudelse, de har begået, med arbejde, og at de således undgår at komme i fængsel og dermed undgår en personlig, social deroute.

I dag er retspraksis, at der ved gentagelsestilfælde udmåles en fængselsstraf, og Dommerforeningen angiver, at fængselsstraf derfor allerede i dag er det helt klare udgangspunkt. Det støtter partierne, fordi reglen stadig i helt særlige tilfælde tillader at idømme samfundstjeneste.

Men ved indførelsen af sætningen »altovervejende hovedregel« i lovforslagets bemærkninger sker der en markant skærpelse af lovgivningen på området. RV, SF, EL og ALT finder det problematisk at indføre en nærmest skematisk regel om, at gentagelse skal medføre en bestemt sanktion. Det kendes fra færdselsloven, men ikke i sager, hvor situationerne er så forskellige, som når det handler om simpel vold.

Simpel vold dækker over et meget bredt antal sager. I den grove ende kan der være tale om slag og spark mod helt sagsløse ofre, mens det i den milde ende kan være et skub, et greb i håret eller en lussing over for ofre, som i nogle tilfælde kan være kommet med grove, forudgående provokationer. Det betyder, at lovforslaget får den virkning, at der uden undtagelse skal gives ubetinget fængsel, hvis gerningsmanden tidligere er straffet for vold, f.eks. også hvis der er gået 10 år mellem to episoder, og selv om den første episode kun omfattede et skub for at få en provokerende forurettet til at gå væk. Det kan efter RV, SF, EL og ALT's opfattelse virke urimeligt, at en mindre alvorlig episode, som er relativt gammel, skal få den virkning.

RV, SF, EL og ALT kan derfor ikke støtte forslaget som helhed og skal beklage, at det af lovtekniske grunde ikke er muligt at undtage simpel vold fra virkningsområdet med et ændringsforslag til loven, fordi der er tale om bemærkninger til lovforslaget. RV, SF, EL og ALT må i stedet for indsætte bemærkningerne i betænkningen med det indhold, som partierne havde ønsket at opnå med et ændringsforslag. Efter anmodning fra RV, SF, EL og ALT's medlemmer af udvalget optrykkes derfor følgende tekst: »Det anføres i pkt. 1 og pkt. 2.1.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og i bemærkningerne til den foreslåede § 1, nr. 1, at der alene indskærpes varsomhed i sager om mildere former for overtrædelser af straffelovens § 244, stk. 1, herunder et skub, greb i håret eller en lussing, således at disse i særlige tilfælde kan være undtaget fra lovforslagets helt klare udgangspunkt om, at sager, hvor tiltalte tidligere er dømt for personfarlig kriminalitet, sager, hvor volden er udøvet over for et særlig værgeløst offer, og sager, hvor den forurettede er påført ikke ubetydelige skader, vil skulle afgøres med ubetinget fængselsstraf.«

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget stemmer for forslaget. DF bemærker dog, at partiet ikke mener, at forslaget er fyldestgørende, men det er et skridt i den rigtige retning, hvor kriminelle oplever en større alvorlighed i forhold til deres kriminalitet.

Derudover mener DF, at de tiltag som forslaget indeholder, sikrer en større mulighed for, at retsbevidstheden og retssikkerheden for borgerne i samfundet bliver højnet.

Helt grundlæggende er Dansk Folkeparti ikke enig i kritikken af brugen af fængselsstraf og mener dermed ikke, at en fængselsstraf i sig selv øger risikoen for recidiv. Det handler i meget højere grad om, hvordan man bliver behandlet i fængslet. Når samfundstjeneste og fængselsstraf sammenlignes i forhold til recidiv, tager man ikke tilstrækkelig højde for, at der er forskel på, om man bliver idømt den ene eller den anden straf. På den måde sammenligner man efter DF's opfattelse to faktorer, der reelt ikke kan sammenlignes. Fængselsstraf skal derfor efter DF's mening bruges i større grad, end tilfældet er i dag.

DF ønsker ikke blot at begrænse brugen af samfundstjeneste, som lovforslaget indebærer. DF ønsker helt at afskaffe muligheden for at blive idømt samfundstjeneste, når man bliver dømt for personfarlig kriminalitet. Samfundstjeneste i forbindelse med kriminalitet, hvor et offer er direkte involveret, krænker i høj grad offerets retsfølelse. Personfarlig kriminalitet skal derfor efter DF's opfattelse altid udløse fængselsstraf.

I forlængelse af brugen af samfundstjeneste ønsker DF et forlænget tilsynsforløb, da man må formode, at selve arbejdsstedet ikke kan tilbyde den samme form for behandling, som Kriminalforsorgens ansatte bør kunne. Den dømte, der skal afsones med samfundstjeneste, skal således idømmes et ekstra langt tilsyn af Kriminalforsorgen efter afsoning.

3. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 2. oktober 2019 og var til 1. behandling den 1. november 2019. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Flemming Møller Mortensen (S) Jeppe Bruus (S) Julie Skovsby (S) Kasper Roug (S) Rasmus Stoklund (S)

Lars Aslan Rasmussen (S) Kristian Hegaard (RV) nfm. Nils Sjøberg (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech Poulsen (SF) Rosa Lund (EL) Søren Søndergaard (EL) Sikandar Siddique (ALT) Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Sjúróður Skaale (JF) Preben Bang Henriksen (V) fmd. Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (V)

Inger Støjberg (V) Marcus Knuth (V) Michael Aastrup Jensen (V) Karsten Lauritzen (V) Peter Skaarup (DF)

Dennis Flydtkjær (DF) Karina Adsbøl (DF) Naser Khader (KF) Mai Mercado (KF) Pernille Vermund (NB)

Liberal Alliance og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høringssvar

Lovforslaget er med enkelte justeringer en genfremsættelse af lovforslag nr. L 175, folketingsåret 2018-19, 1. samling. I forbindelse med genfremsættelsen har lovforslaget ikke været sendt i fornyet høring. Den 2. oktober 2019 genfremsendte justitsministeren høringssvarene og et høringssnotat over lovforslag nr. L 175, folketingsåret 2018-19, 1. samling, til udvalget, jf. bilag 1.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 7 bilag på lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser om lovforslaget.

Deputationer

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 1 deputation, der mundtligt har redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 16 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Socialdemokratiet (S)	48	Nye Borgerlige (NB)	4
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43	Liberal Alliance (LA)	3

Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Alternativet (ALT)	5		